Richter № 46 (C. F.)

DISSERTATIO MEDICA
DE
INFANTICIDIO IN ARTIS OBSTETRICIAE EXERCITIO NON SEMPER EVITABILI.

QVAM

CONSENTIENTE

GRATIOSO MEDICORVM ORDINE

PRO GRADV DOCTORIS

DIE XXX. MART. MDCCXCII.

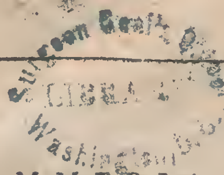
H. L. Q. C.

AD DISCEPTANDVM PROPONIT

CHRISTIANVS FRIDERICVS RICHTER

ZITTAV. LVSAT.

MEDICINAE BACCALAVREVS.

LIPSIAE

EX OFFICINA SOMMERIA.

VIRIS

MAGNIFICIS, ILLVSTRIBVS, EXCELLENTISSIMIS,

EXPERIENTISSIMIS, AMPLISSIMIS,

IOANNI CAROLO GEHLER

PHILOSOPH. ET MEDIC. DOCT. THERAP. P. P. O.
FACVLTAT. MED. DECANO, ACAD. DECEMV. COLLEG.
MAJ. ET MIN. PRINCIP. COLL. H. TEMP. PRAEPOS.
MAGNO SOCIET. OECON. LIPS. MEMBR. HONOR.
CIVITAT. LIPS. POLIATRO ETC.

CAROLO CHRISTIANO KRAVSE

PHIL. ET MED. DOCT. ANAT. ET CHIR. P. P. E.
FACVLTAT. MED. ET COLL. PRINC. MIN. SENIORI
HVIVSQVE H. T. PRAEPOSITO.

IOANNI GOTTLOB HAASE

PHIL. ET MED. DOCT. ANAT. ET CHIRVRG. P. P. O.
FACVLT. MED. ASSESS. SOCIETAT. REG. GOETTING.
CORRESP. ET OECONOM. LIPS. SODALI.

ERNESTO PLATNER

PHIL. ET MED. DOCT. PHYSIOLOG. P. P. O. FACVLTAT.
MED. ASSESS. ACAD. DECEMV. COLLEG. MAJ. PRINC.
COLLEG. NATION. SAXON. SENIORI ET SOCIETAT.
OECON. LIPS. SODALI.

ADAMO MICHAELI BIRKHOLZ

PHIL. ET MED. DOCT. FACVLT. MEDICAE ASSESS.
COLLEG. MAJ. PRINCIP. SODALI.

IOANNI EHRENFRIED POHL

PHIL. ET. MED. DOCT. SERENISS. PRINC. ELECT. SAXON. CONSIL. AVL. ET ARCHIATRO PATHOL. P. P. O. FACVLT. MED. ASSESS. ACAD. NAT. CVRIOS. ET OECON. LIPS. SODALI.

CHRISTIANO FRIDERICO LVDWIG

PHIL. ET MED. DOCT. PATHOL. P. P. O. SVBSTIT. HISTOR. NATVRAL. P. P. E. FACVLT. MED. ASSESS. PRAEFECTVR. LIPS. PHYS. PROVINC. ACAD. NATVR. CVRIOS. SOCIETATT. OECON. LIPS. NATVR. CVRIOS. BEROL. ET HALENS. SODALI, SOCIETT. R. SCIENT. MONSPEL. AGRICVLTVRAE PARIS. MED. TVRIC. ET MVSEI PARIS. CORRESP.

ERNESTO BENIAMIN GOTTLIEB HEBENSTREIT

PHIL. ET MED. DOCT. P. P. EXTR. FACVLT. MED. ASSESS. ADIVNCT. SOCIETATT. OECON. LIPS. ET NATVR. CVRIOS. HALENS. SODALI, SOCIETT. REG. GOTTINGENS. AGRICVLT. PARIS. ET MVSEI PARIS. CORRESP.

HASCE STVDIORVM ACADEMICORVM PRIMITIAS

PIA DEVOTAQVE MENTE

D. D. D.

A V C T O R.

Qui

Qui cogitauerit, quam difficile ſit, artem obſtetriciam probe ediſcere, quam longe difficilius eandem dextre et cum laude facere, is, puto, haud mirabitur, perpaucos vltro huius artis ſtudio ſeſe totos deuouere, plurimos immenſis paene difficultatibus abſterritos eam vix a limine ſalutare. Accedit et hoc, neminem facile tam firma proſperaque valetudine frui, quin obſtetriciae artis exercitio ſubinde in vitae diſcrimen adducatur, neminemque, quantumuis habilis peritusque eius artis ſit, obtrectatorum calumnias et inuidiam effugere poſſe. Quis enim eſt, qui neſciat, dummodo ſummis tantum labris deguſtauerit artis obſtetriciae elementa, quam difficilis vtplurimum ſit foetus vel quacunque parte praeuia immobiliter haerentis vel ob tumida manuue praepoſtera, rudique obſtetricis ſauciata mulieris genitalia, vel denique ob cunctationem et diuturnam moram arctius incluſi verſio? quantaque nonnunquam, ſi foetus integer in lucem edi nequit, obſtetricantis medici ſanitati quin eius vitae pericula minetur ſingularum foetus partium prolapſarum impactarumve exciſio aut capitis in deformata arctaque pelui impacti perforatio atque extractio? Silentio praetereo inſignem taedioque plenum laborem, quem impendere rudis obſtetri-

 cum

cum turbae instítutioni medicus obstetricius cogitur; neque illum animi sensum, ingratum omnino atque molestum, commemorabo, quo afficitur obstetricans detectis grauissimis, neque facile condonandis, obstetricum in ope, parturientibus praestita, commissis erroribus; nihil addam de viliori ac sane exigua laborum molestissimorum remuneratione; quae omnia certe sunt eiusmodi, vt haud incongrue mireris, esse adhuc aliquos, qui arti tam ingratae operam dare sustineant. Inhorrescunt multi artis ignari, sicubi alicuius obstetriciae operationis mentio iniicitur, parumque abest, quin detestentur ferociam medici obstetricii, quem putant saepe praeter necessitatem aut laniandi cupiditate incensum, carnificem agere nouaque miserarum feminarum supplicia excogitare, vel periculi faciundi caussa in viuae matris foetusque viscera saevire. Atque hoc, proh dolor! verum est, multisque adhuc medicorum in foro versantium relationibus et decisionibus demonstratur, aliquos esse, imo multos, in quos haec opprobria non immerito coniiciantur, quique, siue festinanter id faciant, siue genuinae artis prorsus ignari sint, siue denique omnem humanitatis sensum deposuerint, protinus, vt ad parturientes accersuntur, praeter omnem necessitatem vncis, cultris terebrisque matres et infantes dilaniant. Illud autem plane ferendum non est, istorum hominum facinora aliis exprobrari peritioribus, qui inexpugnabili necessitate coacti ferro operantur. Attamen vtilissimum est, nec satis commendandum praeceptum: medicos et chirurgos non modo non imprudentes ac feroces esse, verum etiam, ne videri quidem oportere. Quod tum maxime tenendum est, si matris pariter ac infantis vita periclitari videtur, ne imprudenter quidquam moliendo arti, famae ac conscientiae nostrae noceamus.

Difficil-

Difficillimum autem eſt omnem culpam effugere, ſi ob inſignem capitis foetus molem, vel ob anguſtiſſimum peluis maternae diſtortae et deformis ſpatium, vel denique ob conſumtas paene matris vires vitales, neque foetus integer ſalua matre in lucem protrahi, neque mater, niſi diſſecto foetu ſeruari, neque partus negotium ſine ſumma vtriusque pernicie diutius ſoli naturae committi poteſt. Quidcunque enim agere decreueris, aut foetum, aut matrem perire tantum non ſemper neceſſe eſt, hoc autem incertum eſt, an vnius morte vitam alterius redemturus ſis.

§. I.

Sed ne in recenſendis difficultatibus in artis exercitio obuenientibus illam partus difficilis cauſam omittam, quae paragomphoſis dicitur; neceſſe eſt, vt nonnullas animaduerſiones, ad hanc ſpectantes, addam. Si nempe caput foetus vel ad oſſa pubis vel ad iſchia matris tantopere adpreſſum eſt, vt inpactum firmiter haereat, paragomphoſis hoc ſitus vitium vocatur; cuius varios gradus eſſe experientia docet. Alias enim caput, eo, vt plerumque ſolet, modo de pelui deſcendit, alias oblique imminet, alias ipſis peluis oſſeae anguſtiis, alias genitalium externorum tumore alioue graui vitio retinetur. Accidit etiam, vt ipſum foetus viui caput ob diuturnam in clauſtris maternis moram immaniter intumeſcat, ſibique viam praecludat. Vnde facile intelligitur, paragomphoſeos euentum pro diuerſis eius cauſis varium eſſe poſſe. Equidem omiſſis caeteris huius vitii generibus, quae vel parum difficultatis habent, vel a meo propoſito aliena ſunt, illud tantum attingam, quod nullam inſtantis partus feliciter terminandi ſpem relinquit, niſi vel ventre feminae

inciſo, vel diſſecta pubis cartilagine, vel cranio diſſecto, cerebroque exemto foetus protrahatur. Ego vero non ignoro, inter recentiores artis magiſtros eſſe nonnullos, qui veram paragomphoſin accidere negent, niſi obſtetricis vel culpa, vel negligentia illa fiat. Scilicet haud incongrue illi monent, caput foetus, quod plerumque maiore ſuo diametro in ampliorem ſeu tranſuerſam peluis lineam incidat, inter duo tantum peluis puncta e regione ſibi oppoſita immobiliter haerere poſſe, v. c. inter pubem et oſſis ſacri promontorium, atque tum facili negotio protrahi poſſe, praeſertim ſi in ſuperiori peluis apertura retineatur. In his ſane nihil eſt, quod veritati repugnet, ſed rarum eſt, medici obſtetricii operam ſatis tempeſtiue poſtulari, longe frequentius, eum tum demum aduocari, cum caput foetus iam inſigniter tumidum a matris genitalibus inflammatis, tumefactis vel adeo gangraena corruptis tam arcte continetur, vt fere impoſſibile ſit vnum ſaltem digitum intromittere. Vtcunque autem iſta ſe habeant, hoc tamen neminem negare puto, paragomphoſin, ſiue vera ſit et abſoluta, ſiue ab initio in duobus tantum punctis fiat, difficillimum eſſe partus obſtaculum, quod non niſi efficaciſſimis artis adminiculis ſuperari poſſit.

§. 2.

Quodſi igitur vel ob inſignem capitis infantilis molem, vel ob nimiam peluis oſſeae maternae anguſtiam, vel ob alias matris conditiones, v. c. partium vel internarum vel externarum tumorem, laeſiones, gangraenam, parturientis conuulſiones, praegreſſam haemorrhagiam etc. neque forcipibus neque aliis enchiriſibus quidquam profici poterit, inter haec tria modo optio datur; ſectionem

ſectionem nimirum caeſaream, Synchondrotomen et capitis foetus perforationem. De his artis auxiliis diuerſae ſunt auctorum ſententiae; aliis ſectionem caeſaream, aliis Synchondrotomiam, aliis capitis foetus perforationem commendantibus. Atque inter hos etiam diſſenſio eſt, qui foetum, exemto cerebro, vncis protrahi volunt; longe plures enim id fieri debere negant, niſi foetu antea mortuo; reliqui autem neglecta mortis expectatione foetum, ſi ſeruari nequeat, trucidari, quam matrem in extremum periculum adduci malunt. Habent hi omnes argumenta, quibus ſuam ſententiam exornent atque propugnent; et neminem eſſe exiſtimo, quin videat, caeſaream ſectionem et Synchondrotomiam ſua commoda habere: neque caput foetus feſtinanter ferro perfodiendum eſſe, dum tuto absque matris diſcrimine eius mortem expectare liceat. Mihi autem propoſitum eſt, hac ſcriptiuncula oſtendere, triſtem illam neceſſitatem vere ſubinde incidere, quae, nulla alia ſpe relicta, foetum, etiam viuum, vita priuari iubeat.

§. 3.

Dixi autem, multos artis obſtetriciae magiſtros ſuadere ac ſedulo commendare; expectandam eſſe foetus ipſius mortem, ne forte viuum adhuc et vegetum trucidemus. — Sed aegre definiri atque rite cognoſci poteſt foetus mors, et tempus in quod illa incidit, quia 1) foetus exanimis videri poteſt, etiamſi adhuc viuit et vice verſa 2) mortuus eſſe poteſt, licet viuum vegetumque illum exiſtimauerimus. Et ſi vel maxime 3) de foetus vita certi ſimus, quaedam tamen matris conditiones v. c. haemorrhagia inſignis etc. ſummum ac certe tantum periculum

culum matri minitari poſſunt, vt partus, quocunque modo fiat, nulla ratione procraſtinari debeat. Quid? quod 4) obſtetricans medicus, qui rebus ſic ſtantibus, foetus mortem placide expectat, nihil agendo, eodem modo quam ille, qui ferro velpugione caput perfodit, arte ſua mortis foetus auctor eſt. Vterque igitur infantem, quem ſeruare haud poterat, necaſſe videtur. — Aiunt quidem, mortem foetus expectandam eſſe. Igitur ineuitabilem eſſe fatentur, hoc tamen aſſequi ſuo conſilio volunt, ſcilicet vt per vnam alteramue horulam diutius vita foetui ſeruetur, qua tamen, in tantis vteri materni anguſtiis preſſus vndique et conquaſſatus, frui omnino nequit! Quod vero obiiciunt, infantem perforato cranio viuum adhuc ex vtero protrahi poſſe, planctuque miſerabili tortoris ſui chirurgi atrocem crudelitatem ſubinde teſtari, id quidem magis ad commouendum animum effictum, quam veritati conſentaneum eſt. Nam fieri omnino non poteſt, vt foetus, exſecto cerebro, viuus in lucem prodeat. Neque ſatis video, quomodo in ea, de qua nunc diſputamus, rerum conditione mortem foetus expectare poſſimus cum certa eius indicia vere nulla habeamus. Varia quidem, quae huc faciunt, ſigna ab auctoribus recenſentur, nempe: α) Foetus motus in vtero prorſus ceſſans, β) arteriarum vel in foetus membris, vel in fonticulis, vel denique in funiculo quies: γ) Cuticulae a cute facilis ſeceſſio, δ) Putredo, ε) Praeviarum partium flacciditas rugoſa, tum maxime manifeſta, ſi paulo antea illae duriores tenſaeque fuerant: ζ) Meconii effluxus.

At facile oſtendi poteſt, inter haec ſigna nullum eſſe, cuius praeſentia mortem, abſentia vitam foetus conſtanter et indubitanter indicet. Nam, quae primo loco comme-

commemoratur motus omnis in foetu cessatio, ea parum valet ad mortem declarandam. Scilicet quotidiana experientia persuademur, motum omnem in vltimo partus momento prorsus deficere, praeprimis, si caput in pelvis aperturam dolorum vi intrusum immobile haeret, omnisque amnii liquor iampridem effluxit. Praeterea tanta saepenumero est mulierum, primiparatum maxime, ignorantia, vt frustra sciscìteris, an motum infantis sentiant. Aliae malitiose et consulto perceptum motum dissimulant, aliae vel experientia pristina edoctae, vel adstantium promissione persuasae sperant, fore, vt medicus, foetum, quem putat exanimem, sine mora, quovis id modo fieri possit, extrahat, seque molestis partus cruciatibus exsoluat; atque hae quidem, cum omni labore nihil profici vident, foetum necari, quam ipsae vitae discrimen subire malunt. Alterum vero foetus in vtero mortui signum, arteriarum nempe in cranii fonticulis, in membris et umbilico quietem neque diiudicari semper posse, neque, si posset, certum ac indubitatum mortis praebere indicium, nemo non fatebitur, qui artem obstetriciam exercet. Nam digitis tangi nequit arteriarum pulsus, vita foetus adhuc forte superstite, si is in arctissima pelui compressus, non capite, neque vmbilico, sed aliis corporis sui partibus haeret, vel, si arteriae in angusto loco compressae silent; vel denique, si vmbilicalis funiculus praepinguis est aut aquae in eius cellulas effusae copia nimium intumescit. Haud raro etiam fieri potest, vt medicus pulsum foetus se percepisse falso existimet, suarum ipsius arteriarum in digitis micatu deceptus. Multi denique artis nostrae doctores testantur, se viuos partus, in quorum vmbilicali funiculo pulsus arteriarum prorsus desierat, subinde protraxisse.

Cuti-

Cuticulae autem in foetu a ſubiacente cute facilis ſeceſſio vel abraſio ad certa mortis indicia referri nequit. Nemo enim neſcit, varia ſubinde exanthematum genera foetum in vtero adhuc incluſum, infeſtare poſſe; etiam varios in eius ſuperficie abſceſſus *) naſci poſſe, denique fortuito caſu et vi foris illata cutim lacerari, quod maxime fieri ſolet agreſtium obſtetricum rudi opera, quae ſaepenumero ſcabris calloſisque manibus et ſordidorum vnguium acie tum feminarum vterum, tum foetus partes obuias miſere vellicant, lacerant ac dilaniant, quo facto cuticulam abſcedere neceſſum eſt. Quapropter non miror, qui fiat, vt interdum abraſae epidermidis fruſtula adhaereant digitis explorantibus. Vt nihil dicam de exigua, (exceptis artubus praeuiis, vel toto ex vteri cauitate ad caput vsque extracto corpore) ſuperficie, quae vtplurimum in male conformata atque anguſta pelui exploranti manui ſeſe offert, quamque circumductis digitis facile diſquirere operatori licet.

De putredine autem, quamuis certum ſit, eam, vbi foetum inuaſit, huius mortem certo ſignificare, difficile tamen plerumque eſt, iudicium ferre, an vere illa adſit, an adeſſe tantum videatur. Nam, qui vulgo pro eius ſigno habetur cadaueroſus halitus ex puerperae pudendis prodiens, is multum abeſt, vt ſemper mortui foetus putredini tribui poſſit, cum nonnunquam ab interno

*) Nuperrime explorans capitis ſat magni atque incuneati ſitum, in altero eius bregmate talem abſceſſum, nimia capitis compreſſione diſruptum, pusque multum profundentem, nec non plures cuticulae pure reſolutae ac deprauatae particulas digitis explorantibus adglutinatas deprehendi. Nihilo tamen ſecius viuam prolem forcipe extraxi.

interno quodam partium muliebrium vitio, frequentius autem a ſanguine ibi collecto et diuturniori mora corrupto pendeat, foetu ipſo adhuc ſaluo et vegeto *). Neque vero fuſci vel nigreſcentis humoris ex vulua defluxus foetus putridi, adeoque emortui, ſat fidum indicium ſubminiſtrat, cum idem a ſanguine, vel a meconio, viuo adhuc foetu excreto, accidere poſſit. Digitis autem putredinem dignoſcere et de eius praeſentia carnium foetus, emortuarum et mollitie ſua paene diffluentium, attactu certiorem fieri, admodum difficile eſt, ne dicam impoſſibile in tanta, quam poſuimus, peluis maternae arctitudine. Quamquam igitur WRISBERGIUS et IAEGERUS bene de arte obſtetricia meruerunt, collectis expoſitisque ſignis iis omnibus, quibus putredo foetus in vtero cognoſcitur; dubito tamen, an ea in tali caſu, qualem ſupra depinximus, ſine omni erroris periculo inueſtigari atque intelligi poſſint. Praecipue autem conſiderandum eſt, putredinem non protinus, vt foetus extinctus eſt, ſeſe euidentiſſimis ſignis manifeſtare, ſed lento gradu illam ingruere; ideoque, ſi eam expectare velis, vt de infantis morte certo tibi conſtet, fieri facillime poſſe, vt mulier parturiens, dum cunctaris otioſumque ſpectatorem agis, tot tantisque malis oppreſſa, animam reddat.

Flaccida autem et fere emarcida partium foetus praeviarum mollities pro certo mortis ſigno eo minus haberi poteſt, quo magis notum eſt, eam plerumque in ea partus

*) Vidi viuum puerum naſci, cum horrendus foetor ex mulieris ſinu antea proruperat, quem poſtea ab vteri exulceratione ortum eſſe conſtitit.

tus conditione, quae infantem ob nimiam peluis angustiam, per genitalia viuum progredi haud finit, ob minorem corpusculi portionem, digitis palpabilem, apte discerni non posse. Praeterea non desunt exempla, quae edoceant, infantem, cuius tota superficies mollis et rugosa est, viuum subinde edi posse. His adde; partem foetus casu quocunque antea tumefactam collabi marcidamque fieri posse. Interim non nego, maiorem superstitis vitae spem facere partes foetus praeuias tumentes, elasticas et multo sanguine repletas, quam flaccidas marcidasque. Denique eos etiam vehementer errasse, qui foetus in vtero haerentis meconium effluens vt certissimum mortis signum depraedicarunt, ex diuersis clarissimorum virorum scriptis liquet, et quotidiana experientia comprobatur. Itaque sedulo inculcandum esse arbitramur obstetricibus, ne foetum, cuius meconium effluxerit, statim pro mortuo habeant, sed potius prouidam curam adhibeant omnique studio allaborent, vt eius vitae parcant.

Caetera vero minus certa mortis signa omitto, v. c. diuersi infantis situs explorationem, temporis ab incepto partus negotio vsque ad medici aduentum elapsi computationem, caussarum dein vel a matris diaetae vitiis, vel ab externa quauis iniuria in foetum turpiter illata pendentium scrutinium, etc. ex quibus omnibus nunquam aliquid hariolari, nihil autem decernere licet, cum vtplurimum ex sola relatione feminarum innotescant, quarum fides ob summam ignorantiam, vel socordiam, vel adeo malitiam admodum suspecta est. — In tanta igitur signorum vitae ac mortis incertitudine neminem facile fore existimo, quin sibi persuadeat, in eo foetus situ, qui viuum illum

in

in lucem edi plane non permittit, medicum non ſemper ſine certiſſimo matris mortis periculo foetus mortem expectando, cunctari et a capitis perforatione abſtinere poſſe.

§. 4.

Aiunt alii: perforationi praeferendas eſſe et ſectionem caeſaream, et ſynchondrotomiam. At nunquam impune adhibebis alter vtram operationem: ſi 1) ob nimiam haemorrhagiam praegreſſam matris vires nimis exhauſtae ſunt. 2) Raro praeterea parturientes has operationes admittunt; neque ſi illas admiſerint, 3) ab omni vitae periculo immunes ac liberae ſunt. 4) Incertum inſuper eſt atque dubium, an huius vel illius exercitio foetus vitam ſeruaturus ſis.

Pauciſſimae omnino feminae de vita prolis ita ſunt ſollicitae, vt ipſae mortem oppetere, quam illam necari malint; longe plures autem, cum vident, ſe exhauſtis omnibus artis auxiliis in extremo vitae diſcrimine verſari, medicum obſtetricantem, vt foetum, qui integer naſci nequit, diſſecet, implorant atque enixe obteſtantur. Inter millenas autem vix vnam reperies, quae ſectionem caeſaream aut ſynchondrotomiam ſubire, nedum poſcere audeat. Neque vero etiam, ſi parturiens mulier tam forti intrepidoque animo eſt, vt cultrum ipſa non reformidet, ſectio pubis vel vteri ſtatim fieri poteſt, vel debet.

Oportet enim medicum ante omnia probe perpendere, an quidquam huic chirurgiae obſtet. Ea videlicet non vbique recte et apte adhibetur, immo multa ſunt, quae medicum ab ea inſtituenda abſterrere debeant. Anceps enim eſt, vtraque tum vteri grauidi, tum pubis ſectio, et plena periculi, quod pauciſſimae mulieres, eam

paſſae, euadunt. Vt autem bene cedat, permulta conſpirare debent: loci, in quo fiat opportunitas, (nam non in quolibet lecto vel cubiculo apte peragi poteſt), tum, quod caput rei eſt, exquiſitum victus et medicamentorum regimen, quo ſine, chirurgus, licet dexterrime ſecuerit, feminam ſeruatum iri nequicquam ſperare poteſt. At nemo eſt, quin, me etiam non monente, videat, quam difficile ſit, ne dicam impoſſibile, haec omnia apud pleraſque feminas illo chirurgiae auxilio indigentes, vtpote ruri habitantes et pauperrimas, procurare. Accedit et hoc, ſaepenumero neminem eſſe, qui ſectionem caeſaream vel ſynchondrotomiam facere calleat, et inter medicos obſtetricios pauciſſimos eſſe huius chirurgiae peritos. Dixerit fortaſſe quispiam, ab artis obſtetriciae exercitio prorſus remouendos eſſe, qui cultro chirurgico apte vti neſciant. At, ſi huic obtemperandum eſſet conſilio, vereor, vt bene cum republica ageretur. Sic enim neceſſarium foret, iis omnibus obſtetricio munere interdici, qui, quamuis in hac arte dexterrimi et exercitatiſſimi ſint, ea chirurgicarum operationum peritia animique conſtantia ac fortitudine carent, qua ad ſectionem vteri grauidi, vel oſſium pubis diſciſſionem opus eſt; et in horum locum ſuffici alios eosque paucos, qui in vtraque arte excellunt. Hi vero, vt pauci, labori impares forent; frequentiſſime enim incidunt partus laborioſi et difficiles, artis auxilium poſcentes; contra (quod generi humano gratulamur) ſectionis caeſareae et ſynchondrotomes rara omnino eſt neceſſitas, eaque, vbi occurrit, id in magnis plerumque vrbibus eſt, earumque vicinia, vbi chirurgos peritos, qui obſtetricanti auxilium ferre poſſint, habemus. Neque omittendum eſſe credo, perpaucos inueniri chirurgos, qui in omnibus omnino operationibus eadem manuum dexteri-

dexteritate excellant, cum multi ſint, qui aliquas tantum operationes docte et ſubtiliter exercent, prouti vel ingenio, vel crebriore eas inſtituendi opportunitate hanc peritiam ſibi ſtudioſe compararunt. — Quae cum ita ſint; non video, cur eadem venia medicis obſtetriciis deneganda ſit.

Denique, ſi nihil aliud eſt, quod alterutri, de qua nunc loquimur operationi chirurgicae obſtet, hoc tamen ab illa haud raro deterrere poteſt, quod videas, mulierem ſanguine iam exhauſtam et paene exanimem, vel morbo graui quocumque laborantem, illi ſine certiſſimae mortis diſcrimine ſuſtinendae omnino imparem fore. Quid enim ſperes vulnus tam amplum tamque horrendum, quod ne ſane quidem mulier impune paſſura eſſet, in debili corpore, humorumque putredine aliisue vitiis labefactato, apte ac facile conglutinari iterum poſſe?

§. 5.

Si igitur nulla ratione parturienti aut eius amicis ſectionem caeſaream, ſumme neceſſariam, medicus perſuadere poteſt, ſi ipſi dexteritas animique conſtantia ad eam perficiendam omnino deſunt, aut, ſi qua alia cauſa eſt, quae hanc chirurgiam proſpere cadere haud patiatur; porro, ſi ſectione ſynchondroſeos tantum ampliari anguſta peluis nequit, quantum ad tantae molis caput extrahendum ſufficiat; in tali peluis anguſtia, exhauſtis propemodum matris viribus omnibusque fruſtra tentatis enchireſibus, nihil, ſi quid video, chirurgo, quod faciat, relinquitur, niſi foetus viui adhuc capitis perforatio. Duriſſima certe neceſſitas eſt, quae infantem in ipſa vitae ianua morti devouet, vt mater ſalua ſit, dum hanc cum illo ſimul

ſimul ſeruari impoſſibile eſt. Neſcio autem, an aequiore et tranquilliore animo ferri poſſit puerperae mors, quae ſaepiſſime in ea, quam poſui, rerum conditione, procraſtinata foetus diſſectione accidit, cum cogites, te cunctatione et vitam foetus incertam ſeruandi ſtudio, matris vitam perdidiſſe. Quod conſilium ſupra iam recenſitum, vehementer quidem probandum eſt; dummodo ſemper illi ſine noxa obtemperare licitum eſſet! Etenim, quod officii ratio ipſeque humanitatis ſenſus ab vnoquoque medico poſtulat, vt occidat neminem, quem ſeruare nequeat; id quidem obſtetricanti etiam tenendum eſt., neque citius truculentas manus inſonti foetus capiti inferre debet, quam matris vita, cunctatione mortisque foetus expectatione vehementer periclitatur. Immo vero nihil, vt infanticidii neceſſitatem declinet, intentatum relinquere, nihil inconſulto et feſtinanter in grauiſſima cauſa decernere vel agere debet. Exemplo ſit femina, ruri degens. Ponamus eam per aliquot dies obſtetricis imprudentis manibus iam commiſſam, omnes diſperdidiſſe vires, ſiue nimia corporis agitatione, ſiue nimia ſanguinis iactura id factum ſit; peluim eius capite exitum moliente anguſtiorem eſſe, vel foetus caput in ipſam ita impactum eſſe, vt neque forcipis ope, neque alio modo dimoueri vel adeo extrahi queat, ſectionem vteri oſſiumue pubis impoſſibilem eſſe, et, quo magis denique cunctemur, eo certius feminae mortem expectandam eſſe *). Adde; eam iam plures antehac peperiſſe infantes viuos, quorum vt marito, vt ipſi reipublicae, illam in viuis ſupereſſe multum intereſt;

*) Qua cunctatione in tali caſu nonnunquam vteri rupturam accidere poſſe, nonnunquam vidi. Conf. etiam Excl. *Gebleri* programm. de vteri in partu rupti therapia Lipſ. 1784.

intereſt; infantem autem, quem nunc enixura eſt, ſeruari nullo modo poſſe, et, ſi ſeruetur, admodum incertum eſſe, an diu luce fruiturus, an per tot vitae tenerrimae et ſanitatis diſcrimina ad virilem aetatem peruenturus ſit. Annon quaeſo, penſitatis hiſce omnibus, iuſtoque et matris et foetus vitae pretio ſtatuto, conſultius videbitur, foetus mortem, quam ille tamen effugere non poteſt, accelerare, quam otioſa illius commiſeratione miſeram matrem in certiſſimum mortis periculum adducere?

Quorſum vero haec omnia? Scilicet vt oſtenderem, quam arduum ſit, in eo parturitionis ſtatu, qui foetum viuum per genitalia prodire non permittit, conſilium extemplo ita capere, vt neque puerperae ſalutem negligas, neque propriam famam peſſundes. Mihi vero, haec omnia conſideranti perſuaſum eſt, in tam triſti caſu omnibus adminiculis incaſſum antea adhibitis, medicum melius plerumque et publicae ſaluti, et ſuae conſcientiae ac famae conſulere, ſi foetus, ſiue iam mortuus ſit, ſiue adhuc viuat, caput diſcindat, quam ſi puerperam deſtituat mortique certae committat, vel operationi ſubiiciat, quam neque ſemper inſtitui poſſe neque probabilem vitae ſpem facere diximus. Nemo tamen putet, me infanticidii cauſam agere, aut illa tempora reuocare velle, vbi crudeli ac immani auſu infantes naſcituros dilaniare, prolapſa eorum bracchia amputare, crania perterebrare, cerebra eximere absque vlla et matris et foetus vitae ratione habita ipſi artis magiſtri conſueuerant. Hoc tantum volo, ſaepenumero ob magnam peluis oſſeae anguſtiam et malam eius formam, ob nimiam foetus praecipue capitis eius molem ac deformitatem aliasque cauſas medicum obſtetricantem eo adduci poſſe, vt vrgente neceſſitate coactus et fruſtra antea ſuſceptis variis enchiriſibus matris, quam foetus

vitae

vitae parcere malit! Nam ſi incaſſum quicquid ars ſua habet auxilii, medicus obſtetricius impendit, nec ventrem feminae, vel oſſa pubis ſecare licitum eſt, humanius eum agere exiſtimamus, ſi foetui vitam adimat, quam ſi inutili huius commiſeratione eo ſe adduci patiatur, vt matrem, auxilio omni deſtitutam morti certiſſimae tradat. Equidem, ſi quid criminis habet huiusmodi infanticidium (quod tamen nullum eſſe puto, cum in foetum, cui omnis vitae ſpes ab ipſa natura ademta eſt, et matris ſeruandae cauſa committatur), id non medicis exprobrandum eſſe puto ſed magiſtratibus et legislatoribus. Ab his enim, cum reipublicae ciuiumque ſingulorum ſaluti proſpicere debeant, inter alia multa etiam hoc iure meritoque poſtulatur, vt feminas deformes et gibboſas, quarum pelues diſtortae viuos infantes in lucem edi non permittunt, viris nubere haud patiantur, iisdem iam maritatis et infelici partu foetus capite truncandos enixis, diuortium auctoritate publica indicant. Quod niſi faciant, ſe ſolos incuſare debent, quandocunque triſtis illa viuos foetus in matris ſinu interficiendi neceſſitas incidit, quam crebro incidere non mirum eſt, dum nulla lex eſt, quae feminas puerperio non idoneas a coniugio arceat. Quidquid enim faciant medici, quidquid moneant atque rogent, vt tales mulieres, foetus diſſectione ſeruatae, a virorum amplexu dehortentur, ſurdis illud auribus dictum eſt. Optime autem cum republica priuatorumque ſalute ageretur, ſi caueri poſſet, ne vllae eſſent feminae, quibus vel matrimonio interdicere, vel nuptis et parturientibus foetus excidio vitam ſeruare oporteret. Quis autem eſt, qui ignoret, hoc impoſſibile eſſe, niſi ſexus ſequioris educatio et vniuerſa vitae ratio naturae conuenienter inſtituatur, animisque feminarum damnoſa illa vanitas euellatur, qua occoecatae veſti-

tus

tus lenocinio, vt procis placeant, iunceam gracilitatem affectare, quam foecundae matres esse malunt. Equidem probe video, quam difficile sit, hoc efficere, sed hac ipsa re persuadeor, legibus deformium feminarum matrimonia permittentibus, et pernicioso illo formae cultu, qui deformes reddit, non abrogato, tristes illos casus puerperii, foetus truncatione terminandi nunquam defuturos esse.

§. 6.

At, si eiusmodi acciderit infortunium, vt foetum per matris genitalia viuum in lucem prodire plane impossibile sit, medicus obstetricius omnia sedulo circumspicere et pensitare debet. — Et ab initio quidem

1) feminae habitus vultusque conditio perlustranda, pulsus explorandus, elapsi temporis spatium computandum est. Deinde opus est percontari, quae in graviditate vel nuperrime acciderint, quo victu mulier vsa sit, an pluries iam pepererit, et viuam prolem semper enixa sit: an facilis parturitio olim fuerit, an difficilis et instrumentis adiuuanda: an nunc dolores ad partum iam desierint, an adhuc durent?

2) Medicus rerum statum ipsamque peluis osseae conditionem ac diametrum, capitis aut alius partis in vtero obuiae situm ac magnitudinem, peluis spatio haud congruentem exploret, vitam aut mortem foetus, quantum id fieri potest, perscrutetur, aliorum impedimentorum vitiorumque, si quae sunt praeter peluis osseae distorsionem, causas studiose perquirat.

3) Omnes omnino enchireſes manibus tum nudis, tum armatis perficiendas, variosque parturientis ſitus iuvandi partus cauſſa experiatur, antequam aliud capiat auxilium.

4) Porro, ſi omnibus artificiis fruſtra tentatis, nihil ſe proficere videat, ſtudioſe et accurate perpendere debet, quid ſibi nunc faciendum ſit, vtrum ſectionem caeſaream inſtituere, an pubis oſſa diſcindere, an denique foetus caput ferramento immiſſo perfodere praeſtet. Nam ſingulae iſtae operationes ſua, quibus commendentur, commoda habent.

5) Aſt nihil inuita, et inopinante muliere moliendum eſt, cum de eius vita et ſalute nunc agatur. Propterea tum illi, tum cognatis medicus conſilium, quod cepit, aperire, eiusque operationis, quam maxime conuenire putat, neceſſitatem atque vtilitatem, non intermiſſa tamen periculi commemoratione, oſtendere debet. Si autem illis, vt ſectioni caeſareae vel ſynchondrotomiae mulier ſe ſubmittat, perſuaderi nequit; videndum eſt,

6) An ſine matris periculo mors foetus expectari poſſit. Quod, ſi fieri poteſt, nihil moliendum eſt. Si autem

7) ex ſignis, vteri rupturam, vel aliud graue periculum portendentibus conſtiterit, diuturniorem foetus in vtero moram pernicioſam fore, de eo, an viuat ille, an iam mortuus ſit, nihil amplius ſollicitum eſſe oportet, ſed, quae neceſſitas iubet, facere, et caput foetus perterebrare et cerebro expreſſo cranium eximere, ita tamen, vt caueatur ſedulo, ne mulier, vteri vel alius partis laeſione detrimentum capiat.

Appen-

Appendicis loco descriptionem foetus monstrosi, effigie illustratam, addere liceat. Accersebar anno 1790, mense Iulio, in pagum quendam suburbanum ad feminam, cuius ex vtero portentum prospicere superstitiosae obstetrici videbatur. Explorato rerum statu inueniebam quidem caput in inferiorem peluis aperturam ingressum, sed plane singulari forma praeditum. Nesciebam, quid esset prodigii, praesertim cum incredibili foetore cadaueroso ex vtero puerperae spirante, tantum non suffocarer. Tandem sola naturae opera infantem viuum mater enixa est, cuius insolenti horridoque adspectu omnes percellebamur. Tres dies infans vixit, mortuus postmodum ex defectu alimenti, quod, si ori forte instillabatur, mox praefocatus respuebat. Non dubitabam, sub singulari ista corporis externa forma monstrosam latere partium fabricam, praesertim cum deglutitio plane esset impossibilis, digitoque admoto gula cum larynge in communem saccum confluere videretur. Vehementer igitur optabam, vt hoc monstrum cultro anatomico subiicere mihi liceret. At parentes, nescio qua superstitione ducti, dissectionem eius pertinaciter recusabant, nec vllis precibus commoveri poterant, vt cadauer domum asportandum mihi traderent. Caeterum puerpera, roganti mihi, an quidquam sinistri sibi, dum vterum ferret, acciderit, respondit, se nullius vel terroris, vel infortunii, vel grauioris animi adfectionis, quam passa esset, meminisse, neque praeter consuetudinem aegrotasse, nisi quod subinde in latere dextro dolorem pungentem senserit.

TABU-

TABULAE EXPLICATIO.

Oſtendit faciem anteriorem et externam foetus feminini octimeſtris, inſigniter monſtroſi. Notanda ſunt inprimis

A. Caput, a conſueta forma in eo abhorrens, quod

a) ſuprema eius pars ſ. capillata admodum depreſſa erat.

b) Illa loca, vbi in caeteris tubera frontalia deprehenduntur, plana depreſſaque ac multis ſetis obſeſſa erant.

c) Ex vtraque orbita oculorum loco propendebant globi carnoſi, ſanguinei, admodum ſenſiles.

d) Naſo et *e*) auribus prorſus carebat, ſi exceperis foraminula, quae ibi in conſpectum veniebant.

f) Os turpiter hiabat eiusque

1) labia tenuia, nimis expanſa ab ipſo margine inferiori oſſium naſi, quae ibi deerant, porrigebantur et in orbem ducta ad marginem maxillae inferioris excurrebant, ita, vt libere paterent,

2 — 3) Gingiuae et lingua ſat magnae, in medio

4) profunde vsque ad fauces ſulcata.

B. Manuum loco erant tubera, cutis colori diſſimilia, quarum extrema verrucas quasdam ſiue excreſcentias digitorum formam male mentientes gerebant.

C. Pedum eadem erat forma, exceptis excreſcentiis, quae ibi deerant.

D. Labia pudendi externa reflexa erant, vt hymen *a*) facillime conſpiceretur.

E. Tumidus venter cum funiculo vmbilicali putredine exeſo.

Orificio ani prorſus carebat.

Totius cutis color rufus erat flauo mixtus, et per totam corporis ſuperficiem innumerabiles diſcurrebant fiſſurae diſpari forma ac colore, qui in aliis ruber in aliis coeruleus erat. Ex his humor purulentus foetidus ſtillabat.

Autor ad Nat. del.

G G Endner fc.

